

Warszawa, dn. 17.06.2022

Pani Marlena Małąg
Minister Rodziny i Polityki Społecznej
ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa

Pan Doktor Adam Niedzielski
Minister Zdrowia
ul. Miodowa 15
00-952 Warszawa

Pani Anna Schmidt
Pełnomocnik Rządu do Spraw
Równego Traktowania
ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa

Pan Profesor Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich
Aleja Solidarności 77
00-090 Warszawa

Pan Bartłomiej Chmielowiec
Rzecznik Praw Pacjenta
ul. Młynarska 46
01-171 Warszawa

Pan Krzysztof Michałkiewicz
Prezes Zarządu
Państwowego Funduszu
Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
Al. Jana Pawła II 13
00-828 Warszawa

Pan Paweł Wdówik
Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych
ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa

Mając na uwadze fakt przyjęcia przez Radę Ministrów uchwały w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Działań na Rzecz Równego Traktowania na lata 2022-2030, przedłożoną przez Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania, której głównym celem jest przeciwdziałanie naruszeniu zasady równego traktowania, w szczególności ze względu na: płeć, rasę, pochodzenie

etniczne, narodowość, religię, wyznanie, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną, zgłaszamy konieczność **analizy i zmiany przepisów, które znajdują się w zakresie właściwości Ministra Zdrowia, jeśli chodzi o respektowanie zasady równego traktowania, w szczególności Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie sposobu kierowania i kwalifikowania pacjentów do zakładów lecznictwa uzdrowiskowego oraz ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych oraz ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.**

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że ww. akty prawne nie wypełniają przesłanki pełnego dostępu do usług zdrowotnych dla osób zagrożonych wykluczeniem, do której to grupy osób z całą pewnością należą osoby z diagnozami chorób psychicznych, takich jak schizofrenia, choroba afektywna-dwubiegunowa, czy nawet depresja.

W Polsce osoby z diagnozami chorób psychicznych z grupy F, nie mają możliwości leczenia min. w:

1. szpitalach uzdrowiskowych dla dorosłych
2. sanatoriach uzdrowiskowych dla dorosłych
3. szpitalach uzdrowiskowych dla dzieci
4. sanatoriach dla dzieci

bez konieczności uzyskiwania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

W naszej ocenie jest to niedopuszczalna dyskryminacja ze względu na stan zdrowia. Nie znajdujemy logicznego ani merytorycznego uzasadnienia, aby w Polsce dostęp do leczenia uzdrowiskowego dla osób z diagnozami chorób z grupy F, był uzależniony od uzyskania przez nie statusu osoby niepełnosprawnej.

Skoro więc istnieją placówki zajmujące się leczeniem uzdrowiskowym osób z diagnozami chorób psychicznych, powinno się to odbywać na zasadach określonych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie sposobu kierowania i kwalifikowania pacjentów do zakładów lecznictwa uzdrowiskowego oraz w ustawie o lecznictwie uzdrowiskowym, a nie na zasadach określonych w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Takie podejście również stanowi dyskryminację, a do tego stanowi przyczynę do stygmatyzacji, poprzez konieczność ubiegania się o status osoby niepełnosprawnej przez osoby, które mając diagnozę schizofrenii dobrze sobie radzą i nie uważają się za osoby niepełnosprawne, albo np. osoby z diagnozą depresji, których zapewne za niepełnosprawne nikt by nie uznał.

Poza systemem opieki uzdrowiskowej pozostaje zatem bardzo duża grupa osób, które poprzez dyskryminujące przepisy nie mają możliwości skorzystania z leczenia w placówkach typu sanatoryjnego/uzdrowiskowego, bo ich schorzenia nie zostały wymienione w załączniku do Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie sposobu kierowania i kwalifikowania pacjentów do zakładów lecznictwa uzdrowiskowego, ani nie są osobami niepełnosprawnymi.

Dzięki staraniom Rzecznika Praw Pacjenta, choroby psychiczne, w tym m.in. schizofrenia, nie są już przeciwwskazaniem do skorzystania z leczenia uzdrowiskowego, jednak nie rozwiązuje to problemu

dostępu do placówek uzdrowiskowych specjalizujących się w leczeniu takich schorzeń dla osób z diagnozami chorób psychicznych.

Środowisko lekarzy psychiatrów oraz konsultanci krajowi i wojewódzcy w dziedzinie psychiatrii popierają inicjatywę zmiany przepisów w tym zakresie i widzą jej sens. Niestety krajowy konsultant w dziedzinie balneologii i medycyny fizykalnej lub rehabilitacji medycznej blokuje konieczne zmiany.

Pandemia pokazała zaś, że potrzeby w zakresie wspierania zdrowia psychicznego rosną bardzo szybko. Umożliwienie więc odbywania leczenia chorób z grup F w warunkach uzdrowiskowych przyczyniłoby się w naszej ocenie do poprawy zdrowia psychicznego Polaków, zmniejszenia zwolnień lekarskich wydawanych z powodu kryzysów psychicznych oraz zmiany postrzegania chorób psychicznych.

Mając zaś na uwadze rosnącą liczbę samobójstw, także wśród dzieci, wnosimy o pilne wprowadzenie postulowanych zmian. Zmiany te zapewne będą też konieczne ze względu na przepisy unijne, które nakładają na Polskę konieczność równego traktowania wszystkich osób, w tym także w zakresie dostępu do leczenia uzdrowiskowego dla osób z diagnozami chorób psychicznych.

Jesteśmy przekonani, że w Unii Europejskiej istnieją placówki specjalizujące się w leczeniu chorób psychicznych i dostęp do nich nie jest uzależniony od posiadania orzeczenia o niepełnosprawności.

W razie wątpliwości wnosimy o przeprowadzenie stosownej analizy.

Mając też na uwadze fakt, iż Polacy na równi z obywatelami innych unijnych państw mogą korzystać z opieki sanatoryjnej w całej Unii, polskie prawo nie może stać temu na przeszkodzie. Obecnie zaś osoby z diagnozami chorób psychicznych nie otrzymują z NFZ zgody na leczenie uzdrowiskowe, bo w wykazie, pn. „Szczegółowe wskazania i przeciwwskazania do leczenia uzdrowiskowego w poszczególnych rodzajach zakładów lecznictwa uzdrowiskowego”, będącym załącznikiem nr 1 do Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie sposobu kierowania i kwalifikowania pacjentów do zakładów lecznictwa uzdrowiskowego, nie ma ani jednej choroby z grupy F.

Ponadto prosimy o podjęcie działań na rzecz osób z diagnozami chorób psychicznych, czy przechodzących kryzys psychiczny, w następujących obszarach:

- Podniesienie kompetencji pracowników służby zdrowia, opieki społecznej, policji oraz sędziów i prawników, jeśli chodzi o komunikację z osobami z diagnozami chorób psychicznych, mające na celu zapewnienie godnego traktowania osobom w kryzysach psychicznych.
- Realizacja kampanii społecznych, które mają na celu przeciwdziałanie dyskryminacji i kształtowanie tolerancji wobec osób z diagnozami chorób psychicznych.
- Prowadzenie działań uświadamiających, skierowanych do ogółu społeczeństwa, pokazujących godność osoby i uwrażliwiających na zjawisko przemocy fizycznej, psychicznej, ekonomicznej, w szczególności wobec osób z diagnozami chorób psychicznych.
- Promowanie języka opartego na szacunku i rzetelnych źródłach informacji w celu ograniczenia szerzenia się „mowy nienawiści” wobec osób z diagnozami chorób psychicznych.
- Uwzględnienie polityki równościowej w tamach współpracy z organizacjami pozarządowymi i partnerami społecznymi, jeśli chodzi o kształtowanie i monitoring polityki równego traktowania osób z diagnozami chorób psychicznych.

- Podnoszenie świadomości społecznej dotyczącej równego traktowania, w tym na temat przyczyn i skutków naruszenia tej zasady.
- Współpraca z partnerami społecznymi, organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami w zakresie równego traktowania osób z diagnozami chorób psychicznych.
- Wspieranie grup narażonych na dyskryminację na rynku pracy ze względu na diagnozę choroby psychicznej.
- Rozwijanie pozytywnych relacji w środowisku szkolnym, kształtowanie postaw prospołecznych, altruistycznych, poszanowania godności wszystkich osób i ich różnorodności, z uwzględnieniem osób z diagnozami chorób psychicznych, poprzez kształtowanie wiedzy z zakresu chorób psychicznych i radzenia sobie z nimi.
- Wsparcie szkół i przygotowanie nauczycieli do pracy z dziećmi o szczególnych potrzebach edukacyjnych oraz ich rodziców z uwzględnieniem dzieci z diagnozami chorób psychicznych, poprzez kształtowanie wiedzy z zakresu chorób psychicznych i radzenia sobie z nimi.

Zarząd Fundacji eFkropka :

Jerzy Kłoskowski

Anna Olearczuk

Jakub Andryńczyk

Krzysztof Rogowski